

● فرهنگ اساطیر کلاسیک (یونان و روم)

● مایکل گرانت، جان هیزل

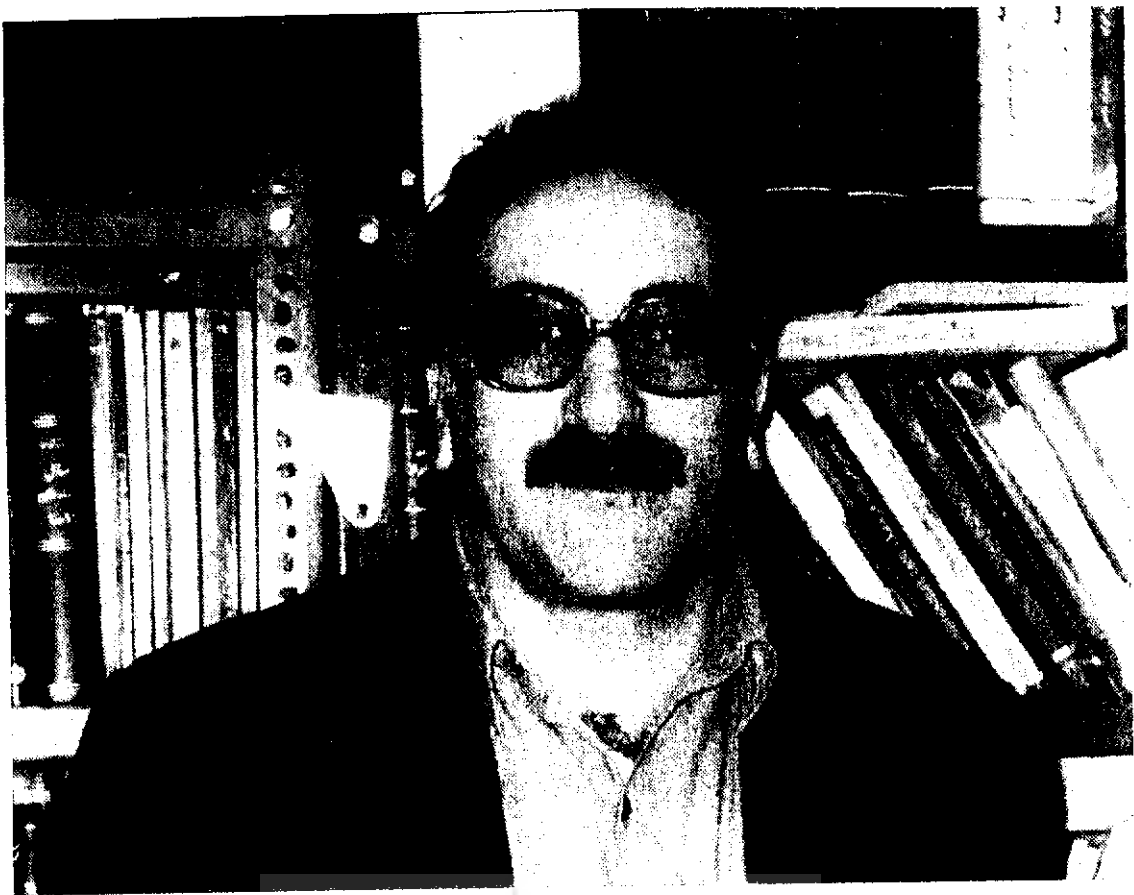
● ترجمه رضا رضایی

● تهران - نشر ماهی - ۱۳۸۴

۴۲۱

اولین بار ماکس مولر (۱۹۰۰ - ۱۸۲۳) شرق‌شناس و زبان‌شناس آلمانی - بریتانیایی بحث نوین درباره اسطوره‌ها را آغاز کرد. مولر نویسنده‌ای پرکار بود و اگر چه بیشتر نظریات وی امروزه منسوخ است، در عصر خود در زبان‌شناسی تطبیقی و علم اساطیر تطبیقی و زبان و ادبیات سانسکریت نفوذ فراوان داشت و مجموعه آثار وی بالغ بر ۲۰ مجلد به چاپ رسیده است. در دیدگاه مولر اسطوره‌ها نتیجه پیدایش خلط و پریشانی زبان در تکلم است. مثلاً عبارت طلوع آفتاب به دنبال فلق می‌آید، چون به زبان یونانی گفته شود قابل تعبیر است به مضمون آپولون در تعقیب دافنه دوشیزه فلق است. برخی معتقدند که اسطوره‌ها برای بیان آمیخته به استعاره حقیقت جعل شده و بعدها آن را به معنی ظاهری قبول کرده‌اند. الهیون و متکلمان مسیحی بر این باورند که اساطیر خبر قبلی از واقعیات کتاب مقدس یا تحریفی از آنهاست. فی‌المثل دلوگالیون نام دیگری از حضرت نوح است. اسطوره‌شناسان آلمانی اساطیر را تعیین عوامل طبیعی می‌دانند و پیروان فروید اسطوره‌ها را سازواره‌ای برای ارضاء امیال قلمداد می‌کنند. با این حال، انسان‌شناسان بر این عقیده‌اند که نظریه‌ای کلی برای همه اساطیر نمی‌توان یافت اما برای اسطوره‌های هر ملت می‌توان تأویل و تعبیرهای خاصی پیدا کرد.

مایکل گرانت و جان هیزل پدید آورندگان فرهنگ اساطیر کلاسیک از پژوهشگران نامدار و

● هاشم بناپور (عکس از عنی دهباشی)

نیز مؤلف کتاب‌هایی در زمینه اسطوره‌ها و تاریخ و یونان و روم هستند. کتاب حاضر کامل‌ترین و مفصل‌ترین مرجع در نوع خود به شمار می‌رود و بیش از ۱۲۰۰ مدخل گسترده دارد که در آن‌ها اساطیر یونان و روم به خواننده عرضه و شناسانده شده است و با نقشه‌ها و تبارنامه‌ها و آثار و مراجعی که در پیوست کتاب آمده است مجموعه‌ای پر بار به حساب می‌آید.

مترجم فاضل کتاب با استفاده از متن اصلی و نیز با مراجعه به فرهنگ‌های دیگر به دامنه کتاب افزوده و بسیاری از ضبط‌های ناصحیح نیز که در فرهنگ‌ها آمده، آن‌ها را به ضبط‌های صحیح و اصلی ارجاع داده است. ترتیب مدخل‌ها در کتاب براساس الفبای فارسی است، اما در انتهای کتاب فهرست کاملی از همه مدخل‌ها به انگلیسی و براساس الفبای انگلیسی آمده است. تبارنامه‌ها و نقشه‌های پایان کتاب برای آشنایی بیشتر خواننده با پیوندهای سببی و نسبی شخصیت‌ها و مکان وقوع داستان‌ها تهیه شده‌اند. درباره ترجمه می‌توانیم گفت که مترجم استادانه متن را به فارسی برگردانده و ترجمه‌ای سلیس و هنرمندانه و دقیق ارائه داده است.